

BUKOVINIAN STATE
MEDICAL UNIVERSITY
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ȘTEFAN CEL MARE
UNIVERSITY
OF SUCEAVA
СУЧАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. ШТЕФАНА ЧЕЛ МАРЕ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУСПІЛЬНИХ НАУК ТА ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ

AKTUALINI PYTANNIA SUSPILINIH
NAUK TA ISTORII MEDITSINI
(APSNIM)

CURRENT ISSUES OF SOCIAL
STUDIES AND HISTORY OF
MEDICINE

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ
ОБЩЕСТВЕННЫХ НАУК
И ИСТОРИИ МЕДИЦИНЫ

ENJEUX ACTUELS DES SCIENCES
SOCIALES ET DE L'HISTOIRE DE
LA MEDECINE

Спільний українсько-румунський науковий журнал
Joint Ukrainian-Romanian scientific journal

2025, 1 (39)

<i>Журнал засновано в 2013 р. Перереєстровано 27.07.2015 р. у Міністерстві юстиції України (Свід. № 21495-11295ПП – Сер. КВ)</i>	<i>Journal started publishing in 2013 year. Re-registered in the Ministry of Justice of Ukraine 27.07.2015 p (Cert.of registr. № 21495-11295ПП – Ser. KB)</i>
<i>Журнал включено до Категорії "Б" Переліку наукових фахових видань України з історичних та філологічних наук (Наказ МОН України № 409 від 17.03.2020 р.)</i>	<i>Journal is on the List of Scientific Professional publication of the Ministry of Education and Science of Ukraine Category «B», entitled to publish main results of dissertations in different fields of Historical sciences and Philological sciences (order № 409 of 17.03.2020)</i>
<i>Журнал включено до Реєстру у сфері медіа (Ріш. № 690 від 07.03.2024 р.; Національна Рада України з питань телебачення та радіомовлення). Ідентифікатор медіа R30-03090.</i>	<i>The Journal is included in the Register in the field of media (Dec. № 690, 07.03.2024; National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting). Media ID R30-03090.</i>

Editors-in-Chief: Dr. of History, Prof. **Antoni Moysey** (Bukovinian State Medical University)
Dr. of History, Prof. **Stefan Purici** (Ștefan cel Mare University of Suceava)

Executive Editors: Dr. of Philology, Prof. **Antonina Anistratenko**, responsible for the electronic version of the journal

Ph.D., Assoc. Prof. **Yulia Rusnak** (Bukovinian State Medical University)

Ph.D., Assoc. Prof. **Tetyana Nykyforuk** (Bukovinian State Medical University)

Dr. of History, Assoc. Prof. **Harieta Mareci Sabol** (Ștefan cel Mare University of Suceava)

Editors Assistants: Ph.D., Lecturer **Vasile M. Demciuc** (Ștefan cel Mare University of Suceava)

Responsible for the Bibliographic description of the references: Svitlana Tulevska

Journal was registered in the international scientometric and bibliographical database EBSCO, Index Copernicus, Directory of Open Access Journals (DOAJ), Ulrichs Web, Erih Plus, Scientific Indexing Services, Index of Turkish Education, Infobase Index, World Cat, DRJI, MIAR, Root indexing, has published in database: Google Scholar, SCiARY (World Wide Science Educational Library), Scientific periodicals of Ukraine, CEEOL (Germany), e-library.

EDITORIAL BOARD:

SOCIAL SCIENCES

History: Prof. *Onoriu Colăcel*, Dr. of History, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Assoc. Prof., *Serhiy Dobrshanskyi*, Ph. D., Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine); Assoc. Prof. *Gennadii Kazakevych*, Dr. of History, Taras Shevchenko Kyiv National University (Ukraine); Prof. *Michel Kerautret*, Dr. of History, Ecole des Hautes études en sciences sociales (Paris, France); Prof. *Zenon Kohut*, Dr. of History, Alberta University (Edmonton, Canada); Prof. *Anatoliy Kotsur*, Dr. of History, Taras Shevchenko Kyiv National University (Ukraine); Prof. *Oleksandr Kurochkin*, Dr. of History, M. Rylskiy Institute of Art, Folklore and Ethnology, Academy of Sciences (Kyiv, Ukraine); Prof. *Yuri Makar*, Dr. of History, Academician of the Ukrainian Academy of History, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine); Senior Research Associate *Paul Meerts*, Dr. of History, Institute of International Relations Clingendael (The Hague, Netherlands); Prof. *Olimpia Mitric*, Dr. of History, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Gheorghe Onișoru*, Dr. of History, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Assoc. Prof. *Nataliya Petrova*, Ph. D., I. I. Mechnikov National University of Odesa (Ukraine); Assoc. Prof. *Florin Pintescu*, Dr. of History, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Acad. *Stepan Pavliuk*, Dr. of History, Director of the Institute of Ethnology, Academy of Sciences (Ukraine); Acad. *Anna Skrypnyk*, Dr. of History, Director of the Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology, Academy of Sciences (Kyiv, Ukraine); Prof. *Andrzej Wawryniuk*, Dr. of History, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Cholmie (Poland);

Philology: Prof. *Bertrand Badiou*, Dr. of Philology, Ecole normale supérieure (Paris, France); Prof. *Piotr Borek*, Dr. of Philology, Head of the Polish Philology Institute Krakiv Pedagogical University (Poland); Assoc. Prof. *Carmen Dărbășu*, Dr. of Philology, Kliment Ohridski University of Sofia (Bulgaria); Prof. *Mircea A. Diaconu*, Dr. of Philology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Assoc. Prof. *Evelina-Mezalina Graur*, Dr. of Philology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Adam Falowski*, Dr. of Philology, Head of the East Slavic Philology Institute Jagiellonian University (Poland); Prof. *Roma Franko*, Dr. Of Philology, University of Saskatchewan (Canada); Assoc. Prof. *Anastasiya Lepetiukha*, Kharkiv national pedagogical university named after H. Skovoroda (Ukraine); Assoc. Prof. *Simona-Aida Manolache*, Dr. of Philology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Chief Research Worker *Anna-Maria Sorescu-Marinkovich*, Dr. of Philology, Balkan Institute at Serbian Academy of Sciences and Art (Belgrad, Serbia); Prof. *Hanna Martynova*, Dr. of Philology, Bohdan Chmelnytskyi Cherkasy National University (Ukraine); Prof. *Ovidiu Morar*, Dr. of Philology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Mihaela Violeta Munteanu*, Dr. of Philology, Technical University of Cluj-Napoca (Romania); Prof. *Rodica-Mărioara Nagy*, Dr. of Filology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Felix-Narcis Nikolau*, Dr. Of Philology, Lunds universitet (Sweden); Prof. *Antoaneta Olteanu*, Dr. of Philology, Bucharest University (Romania); Assoc. Prof. *Oleksandr Rak*, Ph. D. of Philology, Bukovinian State Medical University (Ukraine); Prof. *Nataliya Rusnak*, Dr. of Philology, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine); Dr. of Filology, Prof. *Svitlana Shabat-Savka*, Ph. D. of Philology, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine);

Philosophy: Prof. *Sorin Tudor Maxim*, Dr. of Philosophy, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Diego Sanches Mecka*, Dr. of Philosophy, National University of Distance Education (Madrid, Spain); Assoc. Prof. *George Neamțu*, Dr. of Philosophy, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Assoc. Prof. *Bogdan Popoveniuc*, Dr. of Philosophy, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Assoc. Prof. *Nina Zoriy*, Ph. D. of Philosophy, Bukovinian State Medical University (Ukraine).

HISTORY OF MEDICINE:

Assoc. Prof. *Carmen Cornelia Bălan*, Dr. of Psychology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Dr. med. Dipl.-Psych, MBA, *Gerhardt Dammann*, Chief of Psychiatrische Klinik Münsterlingen and the psychiatric services Thurgau (Switzerland); Prof. *Alexander Fediv*, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine); Prof. *Oleksandr Ivashyuk*, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine); Prof. *Alfred Prits*, Dr. of Psychology, President of World Psychology Union Head of Psychotherapy and Psychoanalysis Institute in Vienna (Austria); Assoc. Prof. *Nadia Laura Serdenciu*, Dr. of Educational Sciences, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Viktor Tashchuk*, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine); Prof. *Dmytro Tyntyuk*, Dr. of Medicine, Chisinau State University of Medicine and Pharmacy N. Testemitsanu (R. Moldova); Prof. *Bohdan Vasylevskiy*, Dr. of Medicine, Chief of Psychosomatik Institute (Warsaw, Poland); Prof. *Vasyl Cheban*, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine).

Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал. Серія «Історичні та філологічні науки» || Current issues of Social studies and History of Medicine. Joint Ukrainian-Romanian scientific journal. Series «Historical and philological sciences»/ Редколегія: А. Мойсей, Ш. Пуріч. Чернівці—Сучава: БДМУ. 2025. № 2 (38). 190 с.

ISSN: 2311-9896; EISSN 2411-6181

The actual problems of world history, history of Ukraine, history of religion, ethnogenesis and traditional culture of peoples, archeology, philosophy, linguistics, literature and history of medicine are investigated in the journal. The journal is the international edition according to the sphere of extension and geography of the authors.

ББК 60я53+5г.я43

The journal is published in paper and electronic version with the resolution of the academic council of Higher State Educational Establishment of Ukraine «Bukovinian State Medical University» (Decision № 9. Date: 29.05.2025).

The authors are responsible for the selection, accuracy of given information, citations, proper names, geographical names and other data.

Publishing: 2-4 issues a year. Languages: Ukrainian, English, Romanian.

Address: Ukraine, 58000, Chernivtsi, Heroiv Maidanu str., 3, Department of Social Sciences and Ukrainian Studies.
Tel.:(0372) 520871. **E-mail:** snim@bsmu.edu.ua; society@bsmu.edu.ua

The electronic version of the journal is available on the Web sites: <http://apsnim.bsmu.edu.ua>; <http://doaj.org> (DOAJ); <http://www.irbis-nbuv.gov.ua> (National V.Vernadskijlibrary web-site); <https://journals.indexcopernicus.com/representative/issue/list> (Copernicus ICI).

ЗМІСТ (SUMMARY)

ІСТОРИЧНІ НАУКИ HISTORICAL SCIENCE

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ HISTORY OF UKRAINE

- Мойсей Антоній.** ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА СВВ. АРХАНГЕЛІВ МИХАЇЛА І ГАВРИЇЛА В РОШІ: ВІД ДЕРЕВ'ЯНОЇ ЦЕРКВИ (1768) ДО МУРОВАНОГО ХРАМУ (1900) С. 6-28
Moysey Antoniý. The Orthodox Church of the Sts. Archangels Michael and Gabriel in Roscha: from a Wooden Church (1768) to a Masonry Building (1900)
- Мойсей Антоній, Геруш Ігор, Аністратенко Антоніна.** СЕЛЯНСЬКЕ ЗАВОРУШЕННЯ В РОШІ 1871 Р.: РЕКОНСТРУКЦІЯ МАЛОВІДОМОГО ПРОТЕСТУ ЗА АРХІВНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ С. 29-35
Moysey Antoniý, Gerush Igor, Anistratenko Antonina. The peasant uprising in rosha in 1871: a reconstruction of a little-known protest from archival sources
- Юрій Михайло.** ПРОЛЕТКУЛЬТ, УКРАЇНІЗАЦІЯ ТА УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА С. 36-40
Yuriy Mykhailo. Proletkult, Ukrainization and Ukrainian Culture

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ WORLD HISTORY

- Воротняк Іван.** ПОКЛИК МЕЧА Й МАНДРІВ: ІДЕОЛОГІЯ, МАСКУЛІННІСТЬ ТА МОТИВАЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ ПОХОДІВ ВІКІНГІВ С. 41-48
Vorotniak Ivan. The call of sword and journey: ideology, masculinity, and the driving forces of viking raids
- Філей Володимир.** ГАБСБУРЗЬКА МОДЕЛЬ ДИНАСТИЧНОГО КОНТРОЛЮ У 15-16 СТ. С. 49-55
Filei Volodymyr. The Habsburg Model of Dynastic Control in the 15th-16th Centuries

ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ HISTORY OF MEDICINE

- Волошинович Наталія.** ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ ЗІ СТУДЕНТАМИ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДОСВІДУ ПОЛЬСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ С. 56-60
Voloshynovych Nataliia. Innovative technologies in the classroom with students: implementing the experience of the Polish education system at the Department of Obstetrics and Gynecology.
- Русіна Світлана, Нікоряк Руслана, Ткачук Наталія.** ОПТИМІЗАЦІЯ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ З ДЕВІАНТНОЮ ПОВЕДІНКОЮ С. 61-63
Rusina Svitlana, Nikoryak Ruslana, Tkachuk Natalia. Optimisation of psycho-correctional work among adolescents with deviant behaviour
- Русіна Світлана, Нікоряк Руслана, Ткачук Наталія.** ЗАСТОСУВАННЯ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ РОБОТИ ТА МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В ПСИХІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ С. 64-67
Rusina Svitlana, Nikoryak Ruslana, Tkachuk Natalia. Application of preventive work and medical and social rehabilitation in psychiatric practice

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ PHILOLOGICAL SCIENCE

МОВОЗНАВСТВО LINGUISTICS

- Никифорук Тетяна, Рак Олександр, Бебих Валентина, Зазуля Ірина.** ТЕОРЕТИЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ ПОНЯТТЯ «ФАХОВА МОВА» У ЛІНГВІСТИЦІ, ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ТЕРМІН», ВИМОГИ ДО ТЕРМІНА ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ С. 68-72
Nykyforuk Tetyana, Rak Oleksandr, Bebykh Valentyna, Zazulia Iryna. Theoretical understanding of the definition of the concept «specialized language» in linguistics, the definition of the concept «term», requirements for the term and peculiarities of the functioning of medical terminology

УКРАЇНСЬКА МОВА UKRAINIAN LANGUAGE

- Максим Оксана'юк, Струк Іванна.** ДО ПИТАННЯ ПРО СИНТАКСИЧНУ СИНОНІМІЮ ДІЄПРИСЛІВНИКОВИХ ТА ПІДРЯДНИХ КОНСТРУКЦІЙ С. 73-78
Maksymiyk Oksana, Struk Ivanna. On the question of syntactic synonymy of adverbial and subordinate constructions

Руснак Наталія, Кібак Діана, Руснак Юлія, Андрієць Валерія. АНТРОПОНІМИ В ІДІОСТИЛІ ІРЕН РОЗДОБУДЬКО (НА МАТЕРІАЛІ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ «ГҀДЗИК», «ГҀДЗИК 2. ДЕСЯТЬ РОКІВ ПО ТОМУ») С. 79-84
Rusnak Natalia, Kibak Diana, Rusnak Yulia, Andriyets Valeria. Anthroponyms in the idiostyle of Iren Rozdobudko (based on the literary texts «Button», «Button 2. Ten Years Later»)

Теслицька Галина. КОМУНІКАТИВНО-СТИЛІСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕЧЕНЬ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ С. 85-89
Teslitska Halyna. Communicative and stylistic potential of sentences with homogeneous parts

Шабат-Савка Світлана. ОДНОСКЛАДНІ НОМІНАТИВНІ РЕЧЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЕКСПРЕСИВІЗАЦІЇ ПИСЬМЕННИЦЬКОГО МОВОСТИЛЮ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА С. 90-95
Shabat-Savka Svitlana. Simple nominative sentences and expressive style in Oleksandr Dovzhenko's work.

ГЕРМАНСЬКІ МОВИ GERMAN LANGUAGES

Бебих Валентина, Рак Олександр, Никифорок Тетяна. КОНЦЕПТУАЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ СТРУКТУРИ КОНЦЕПТОСФЕРИ «РЕНАВІЛІТАЦІЇ» В АНГЛОМОВНОМУ МЕДИЧНОМУ ДИСКУРСІ: ДЕФІНІЦІЇ, СТРУКТУРА, СИСТЕМНІ ЗВ'ЯЗКИ С. 96-102
Bebykh Valentyna, Rak Oleksandr, Nykyforuk Tetyana. Conceptual modeling of the structure of «rehabilitation» conceptosphere in English medical discourse: definitions, structure, systemic relations.

Стегніцька Любов, Нікіфорчук Жанна, Якимчук Віра. ЕМОТИВНІ ТРИГЕРИ У TED-ПРОМОВАХ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ С. 103-109
Stegnitska Liubov, Nykiforchuk Zhanna, Yakymchuk Vira. Emotional triggers in TED-talks on physical rehabilitation.

РОМАНСЬКІ МОВИ ROMAN LANGUAGES

Синиця Валентина, Мироник Олена. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЛАТИНСЬКИХ СПЕЦИФІЧНИХ ФОБІЙ З ГІПЕРОНІМАМИ *ZOORHOVIA* ET *ENTOMORHOVIA* С. 110-113
Synytsia Valentyna, Myronyk Olena. Lexical and semantic analysis of Latin specific phobias with hyperonyms *zoophobia* and *entomophobia*.

Синиця Валентина, Беляєва Олена, Лисанець Юлія, Мироник Олена. ЛІНГВІСТИЧНЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ НАД ЛАТИНСЬКИМИ ТЕРМІНАМИ NOMINA ACTIONIS ГАЛУЗІ РЕАБІЛІТАЦІЇ С. 114-117
Synytsia Valentyna, Bielieva Olena, Lysanets Yuliia, Myronyk Olena. A linguistic analysis of latin nomina actionis terms in the field of rehabilitation

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО TRANSLATION STUDIES

Наместюк Світлана, Рак Олександр, Нікіфорчук Жанна, Зазуля Ірина. СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ТА МІФ ПРО ДОНБАС. ФІКЦІЙНІ ТА КРИТИЧНІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ У ФРАНКОФОННОМУ ПРОСТОРІ С. 118-122
Namestiuk Svitlana, Nykiforchuk Zhanna, Rak Oleksandr, Zazulia Iryna. Contemporary ukrainian literature and the myth of Donbass. Fictional and critical representations in the francophone area

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ METHODOLOGY OF TEACHING IN HIGHER SCHOOL

Даскалюк Оксана, Іваночко Євгенія. КАЗКИ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ШКОЛЯРІВ С. 123-127
Daskalyuk Oksana, Ivanochko Yevheniia. The use of fairy tales as educational resources for developing communication skills in school-aged children

Кульбабська Олена. ФОРМИ Й МЕТОДИ РОБОТИ З ФІЛОЛОГІЧНО ОБДАРОВАНИМИ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ С. 128-132
Kulbabska Olena. Forms and Methods of Work with Philologically Gifted Learners.

Навчук Галина, Навчук Ігор, Собко Діана. ПАТРІОТИЧНА ПІДГОТОВКА НОВОГО ПОКОЛІННЯ УКРАЇНЦІВ В АСПЕКТІ СЬОГОДЕННЯ С. 133-138
Navchuk Halyna, Navchuk Ihor, Sobko Diana. Patriotic education of the new generation of ukrainians in the context of the present day

Семенко Віталій. РОЛЬ НІМЕЦЬКИХ КУЛЬТУРНИХ СТАНДАРТІВ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ С. 139-144
Semenko Vitalii. The role of German cultural standards in learning of the German language.

Шатілова Наталія. КУЛЬТУРА НАУКОВОГО ТЕКСТУ: ТИПОВІ ПОМИЛКИ В РІЗНОЖАНРОВИХ РОБОТАХ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ С. 145-149
Shatilova Nataliia. Culture of scientific text: typical errors in different genre works of philology students

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО LITERARY STUDIES

Войтенко Леся. НАСИЛЛЯ ЯК КОМУНІКАТИВНА СТРАТЕГІЯ У СУЧАСНІЙ ДРАМАТУРГІЇ
Voitenko Lesia. Violence as a communicative strategy in contemporary dramaturgy C. 150-155

Сиваченко Галина. ПАРРЕСІЯ ЯК ПАМ'ЯТЬ ЖАНРУ І ТЕКСТУ В ТВОРЧОСТІ ВОЛОДИМИРА
ВИННИЧЕНКА-ЕМІГРАНТА (ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МІШЕЛЯ ФУКО)
Syvachenko Galyna. Parression as the memory of genre and text in the work of Volodymyr Vynnychenko-emigrant
(interpretation by michel foucault). C. 156-165

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА UKRAINIAN LITERATURE

Аністратенко Антоніна. СУЧАСНІ РОМАНИ В ЖАНРІ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ІСТОРІЇ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ
СУПРОТИВУ УКРАЇНЦІВ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ (ЧАСТИНА II)
Anistratenko Antonina. Modern novels in the genre of alternative history as an implementation of the resistance of
Ukrainians to russian aggression (the second part) C. 166-173

ПУБЛІЦИСТИКА І ФОЛЬКЛОР PUBLICISTIC STUDIES AND FOLKLORE

Ковалець Лідія. ЗАДЛЯ ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: ФОЛЬКЛОРНО-ЕТНОГРАФІЧНІ
ТЕКСТИ НА СТОРІНКАХ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ДИТЯЧОГО ЖУРНАЛУ 1933-1940 РОКІВ «УКРАЇНСЬКА
ЛАСТІВКА»
Kovalets Lidiia. For the Cultivation of National Identity: Folkloric-Ethnographic Texts in the Pages of the Chernivtsi
Children's Magazine «Ukrainska Lastivka» (1933-1940). C. 174-182

РЕЦЕНЗІЇ REVIEWS

Меленчук Ольга. РЕЦЕНЗІЯ НА КНИЖКУ «ЯРОСЛАВА: СПОГАДИ ПРО ЯРОСЛАВУ МЕЛЬНИЧУК, ЇЇ
ВИБРАНІ СТАТТІ ТА БІБЛІОГРАФІЯ» / УПОРЯД. БОГДАН МЕЛЬНИЧУК, ЛІДІЯ КОВАЛЕЦЬ, ТЕТЯНА
МУРАШЕВИЧ. ЧЕРНІВЦІ: ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «БУКРЕК», 2025. 452 С. 27 С. ІЛ.
Melenchuk Olha. Review of the book «Yaroslava: memoirs of Yaroslava Melnychuk, her selected articles and
bibliography» / editorial. Bohdan Melnychuk, Lydia Kovalets, Tetyana Murashevych. Chernivtsi: Publishing house
«Bukrek», 2025. 452 p. 27 p. Illustrations. C. 183-184

Мойсей Антоній. Рецензія на книгу: Михайло Юрій Війна Росії проти України: парадокси задзеркала. Чернівці,
2025, 400 с.
Moysey Antonyi. Book review: Mykhailo Yuriy. Russia's war against Ukraine: paradoxes of the looking glass. Chernivtsi,
2025, 400 p. C. 185-187

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ (Requirements for the articles) C. 188

ЕМОТИВНІ ТРИГЕРИ У TED-ПРОМОВАХ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Любов СТЕГНІЦЬКА, Жанна НИКІФОРЧУК, Віра ЯКИМЧУК,

Буковинський державний медичний університет,
stegnitska.lyubov@bsmu.edu.ua,
z.nykiforchuk@bsmu.edu.ua,
vira.yakymchuk@bsmu.edu.ua.

EMOTIONAL TRIGGERS IN TED-TALKS ON PHYSICAL REHABILITATION

Liubov STEGNITSKA, Zhanna NYKIFORCHUK,
Vira YAKYMCHUK,

Bukovinian State Medical University,
Researcher ID: C-5075-2017;
ORCID ID: 0000-0001-7005-4563;
ORCID ID: 0000-0002-0524-2178;
ORCID ID: 0000-0003-3768-1623.

Liubov Stegnitska, Zhanna Nykiforchuk, Vira Yakymchuk. Emotional triggers in TED-talks on physical rehabilitation. The topicality of the study. The use of positive or negative vocabulary is important in physiotherapy practice, as it can increase motivation and promote patient engagement and commitment to rehabilitation programs. Emotive vocabulary has a special place in the field of physical rehabilitation, as it can significantly influence clinical outcomes. Emotional expressions are crucial for the development and regulation of interpersonal relationships.

The aim of the article is to analyse the negative and positive vocabulary used by speakers as emotive triggers to influence an audience interested in rehabilitation.

Methodology. The study uses a theoretical and empirical method, a descriptive method, and a method of contextual analysis. The research analysed 10 TED talks on the topic of physical rehabilitation. Among the positive nouns that were repeated in the speakers' speeches, we highlight «hope,» «recovery,» «happiness,» «joy,» and «journey.» Among the speeches studied, the negative nouns were «pain,» «problem,» «injury,» «accident,» and «stress.»

Conclusions. Positive emotive triggers are used to create a motivational, inspiring narrative, to support belief in recovery and overcoming difficulties. Negative emotive triggers help to create contrast and evoke sympathy by pointing out the difficulties and challenges that patients face in the rehabilitation process. The frequency of negative vocabulary use prevails, which corresponds to the classification of basic emotions. The use of negative and positive vocabulary not only informs but also motivates listeners to achieve certain results in treatment, pointing to real-life examples.

Prospects for further research are to identify strategies for enhancing the emotional connection between speaker and audience through the purposeful use of language.

Key words: emotions, emotive words, negative words, positive words, rehabilitation.

Вступ. Вільний та швидкий доступ до інтернету призвів до того, що учасники реабілітаційних програм намагаються самостійно знаходити інформацію та ухвалювати на її основі певні рішення. Часто таке рішення базується не лише на власних переконаннях, але і на відгуках інших пацієнтів чи онлайн-промовах спеціалістів у сфері медицини та охорони здоров'я, які для привернення уваги та підвищення зацікавленості використовують у своїх виступах емотивні тригери. Емоційна мова стратегічно розроблена для того, щоб викликати певні почуття в аудиторії, перетворюючи їх з пасивних на активних учасників комунікації. Відповідно, використання позитивно- чи негативно-забарвленої лексики має важливе значення у фізіотерапевтичній практиці, оскільки може підвищити мотивацію і сприяти залученості та прихильності пацієнтів до реабілітаційних програм.

Постановка проблеми. Емоційна сфера людини ніколи не була поза увагою науковців – нею цікавилися

психологи й медики, літератори й мовознавці, філософи й музикознавці. Культура, мова та емоції не тільки впливають на наше повсякденне життя¹, але і взаємодіють між собою, оскільки культура впливає на мову, мова впливає на мислення, а загальнолюдське мислення визначає структуру мови².

Різні ситуації здатні викликати різне конструювання емоції в залежності від об'єкту емоції, контекстуальних чинників і попереднього досвіду. Для лінгвістичного конструювання емоцій в дискурсі релевантними є залучення соціально-культурних чинників, які відображатимуть цінності, важливі для певної лінгвокультури; виділення типових комунікативних ситуацій, через які буде відбуватись трансляція цих цінностей і використання відповідних мовних засобів. За допомогою зазначених трьох компонентів відбувається конструювання емоцій в дискурсі як динамічних констрuktів³.

¹ Dylman A. S., Champoux-Larsson M., Zakrisson I. Culture, Language and Emotion, *Online Readings in Psychology and Culture*, 2020, 4(2), 23 p. [in English].

² Imai, M., Kanero, J., & Masuda, T. The relation between language, culture, and thought, *Current Opinion in Psychology*, 2016, 8, P. 70-77 [in English].

³ Krysanova T., Verbytska A. Pryntsyly linhvistychnoho konstruiuvannya emotsii u dyskursi [Principles of linguistic construction of emotions in discourse], *Linhvistychni studii* [Linguistic Studies], 2018, P. 55–60 [in Ukrainian].

Кожна подія нашого життя викликає певні емоції, тобто конкретні відповіді, які втілюються у міміці чи рухах та формуванні певного емоційного відклику, а саме ситуації, з якими ми погоджуємось, або реагуємо негативно. У контексті соціалізації особистості можливість отримання емоційного відклику є дуже важливою, адже дозволяє уникнути стереотипного мислення й сприяє формуванню емоційного інтелекту людини⁴.

Мова виконує низку функцій, серед яких комунікативна є найважливішою, що підпорядковує собі всі інші функції⁵. Якісна медична допомога вимагає взаємної довіри між пацієнтом і лікарем, яку можна побудувати через комунікацію. Ефективний зворотній зв'язок через живе спілкування або ж освітні платформи допомагають сформувати довіру не тільки до конкретного лікаря, але до і певної медичної галузі в цілому. Все частіше пацієнти звертаються до англomовних онлайн-джерел інформації задля власного всеобучу, одним з яких є освітня платформа TED. Ця платформа є популярною, оскільки в простій та доступній формі подає складну для розуміння інформацію, зокрема і медичну. TED-спікери часто діляться власним досвідом, що допомагає їм встановити зв'язок на емоційному рівні. З цієї метою вони використовують мову, яка резонує з почуттями та бажаннями слухача. Розуміння причин появи емоцій і пояснення особливостей психоемоційного стану, пошуки виходу з нього заради збереження здоров'я та способи вияву чуттєвості з огляду на пізнання людини як найвищої цінності зумовлюють інтерес до цієї теми⁶.

Актуальність. Емотивна лексика займає особливе місце у галузі фізичної реабілітації, оскільки може суттєво вплинути на клінічний результат. Емоційні прояви мають вирішальне значення для розвитку та регулювання міжособистісних стосунків⁷. На думку дослідників з Нідерландів, негативна мова в практиці фізіотерапевтів підвищує рівень тривожності у пацієнтів⁸. Таким чином, ефективність терапії залежить не тільки від правильно підбраного лікування, але і позитивно налаштованого пацієнта, яке досягається через спілкування. Вміння зрозуміти емоційний стан та переконати у доцільності обраної терапії допоможуть підвищити вмотивованість та оптимізм пацієнта, що сприятиме швидшому одужанню. На підставі цього зростає кількість досліджень, орієнтованих на вдосконалення технологій інформаційного й психологічного впливу на індивіда

в стресовій та кризовій ситуації. Не зважаючи на непідроблений інтерес дослідників до способів вираження емоцій у дискурсах, питання емотивності та емоційності у медичному дискурсі та в рамках фізіотерапії зашиється малодослідженим. Тому маємо на меті заповнити цю прогалину, оскільки використання емоційних тригерів, а саме, негативно- чи позитивно- забарвленої лексики, може визначити подальшу поведінку пацієнта та вплинути на результат лікування.

Мета статті полягає в аналізі негативної та позитивної лексики, яку використовують спікери як емотивні тригери, щоб вплинути на аудиторію, що цікавиться реабілітацією. Для досягнення поставленої мети ми використовували такі **методи**: теоретико-емпіричний аналіз (огляд наукових статей та методичних матеріалів щодо використання емотивних тригерів), описовий (дослідження найпоширеніших позитивних та негативних тригерів у промовах спікерів TED з фізичної реабілітації), контекстуальний аналіз для визначення лексичних тригерів конструювання емоції в промовах спікерів TED з фізичної реабілітації. **Об'єктом** нашої розвідки є механізм формування і специфіка використання емотивних тригерів у мовленні спікерів TED-прмов з фізичної реабілітації, які спрямовані на вплив на цільову аудиторію, з акцентом на пацієнто-орієнтованість та формування довіри через доступну медичну комунікацію. **Предмет** – власне емотивні тригери у промовах спікерів TED з фізичної реабілітації. Наша наукова розвідка реалізована на **матеріалі** 10 TED-прмов з фізичної реабілітації. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити низку **завдань**: прослідкувати історіографію досліджень емотивних тригерів; окреслити поняття «емоційність» та «емотивність»; визначити емотивні лексичні тригери у промовах та здійснити їх класифікацію.

Аналіз останніх досліджень. Зацікавленість дослідників питаннями емоційного впливу мовця на аудиторію помітно зростає, про що свідчить низка досліджень. Так, мовні засоби вираження емотивності стали предметом дослідження Г. Кузенка (2000)⁹; М. Романо, М. Джозеп вивчали дискурсивні маркери, структуру та емоційність усних наративів (2013)¹⁰; Т. Крисанова та А. Вербицька описували принципи лінгвістичного конструювання емоцій у дискурсі (2018)¹¹, а Сюефен Гао та Софія Ят-мей Лі дискутували над тим, як дискурсивні маркери вказують на емоції (2018)¹².

⁴ Kivenko I. O., Zhylin M. V. Spetsyfika emotsiinoho vidklyku na polikovodove povidomlennia [Specifics of emotional response to polyvalent messages], *Zakarpatski filolohichni studii* [Transcarpathian Philological Studies], 2024, P. 77–83 [in Ukrainian].

⁵ Pyvovarov V. M., Lysenko O. A., Sidak L. M. Ukrainska mova (za pravoznavchym spriamuvanniam) [Ukrainian language (with a focus on law)], Kharkiv: Pravo, 2018, 328 p. [in Ukrainian].

⁶ Melnyk L. B. Markery emotyvnosti u tvorakh Oleny Pechornoï (na materialii romaniv «hrishnytsia» ta «fortetsia dlia sertsia») [Markers of emotionality in the works of Olena Pechorna (based on the novels «The Sinner» and «Fortress for the Heart»)], P. 91–107 [in Ukrainian].

⁷ Ekman P. Basic emotions. In T. Dalgleish & M. J. Power (Eds.), *Handbook of cognition and emotion*, 1999, P. 45–60 [in English].

⁸ Fieke Linskens, FG, van der Scheer, ES & Stortenbeker I, Das, E, Staal, JB, van Lankveld, W. Negative language use of the physiotherapist in low back pain education impacts anxiety and illness beliefs: A randomised controlled trial in healthy respondents, *Patient Educ Couns*, 2023, 110:107649 [in English].

⁹ Kuzenko H. M. Movni zasoby vyrazhennia emotyvnosti [Linguistic means of expressing emotion], *Naukovi Zapysky* [Scientific Notes], 2000, Tom 18, P. 76–82 [in Ukrainian].

¹⁰ Manuela Romano, Maria Josep Cuenca. Discourse markers, structure, and emotionality in oral narratives, *Narrative Inquiry*, 2013, Volume 23, Issue 2, P. 344–370 [in English].

¹¹ Krysanova T., Verbytska A. Pryntsyipy lnhvistychnoho konstruiuvannia emotsii u dyskursi..., op. cit., P. 55–60.

¹² Xuefeng Gao and Sophia Yat-mei Lee. How do discourse markers indicate emotions? The 30th North American Conference on Chinese Linguistics (NACCL-30), March 9–11, 2018, the Ohio State University, Columbus, Ohio, 16 p. [in English].

Диференціацією понять «емоційність» та «емотивність» цікавилися І. Білянська (2019)¹³, Х. Мелько (2020)¹⁴, С. Шабат-Савка (2021)¹⁵, Н. Цинтар (2021)¹⁶, У. Кемін (2023)¹⁷, Анн Лашерет-Дюжура та ін. (2023)¹⁸, Л. Окулова (2024)¹⁹, Л. Тютюнник (2024)²⁰, І. Ківенко (2024)²¹. Н. Бобер досліджувала емоційний словник в англійському дискурсі (2021)²², а вербальні та невербальні емотивні маркери стали об'єктом наукових розвідок А. Жуковської (2023)²³ та Т. Заболотної (2023)²⁴. У рамках фізіотерапії значення емоцій у процесі взаємодії між пацієнтом та лікарем розглянуто у працях *Are emotions important for good interaction in treatment situations?*²⁵ та *The Importance of Emotions in Physiotherapeutic Practice*²⁶. Автори зазначають, що всі учасники дослідження підкреслили важливість емоційних чинників для ефективної комунікації між фізичним терапевтом і пацієнтом. Навички розпізнавання і вираження емоцій разом із когнітивними навичками та самоконтролем допомагають покращити клінічне обґрунтування та результати лікування у фізіотерапії.

Виклад основного матеріалу. У сучасній лінгвістиці чітко простежується інтерес дослідників до проблеми виразності, що пов'язано з розумінням різноманітності культурних форм людської діяльності та розкриттям глибинних основ людського існування²⁷.

Погоджуємося з С. Шабат-Савкою, що низка важливих питань лінгвістики сьогодення пов'язані із систематизацією емотивних тригерів, аналізом антропоцентричних категорій емоційності, авторизації, оцінки, модальності, детермінованих суб'єктивним чинником і лінгвокреативністю мовної особистості²⁸. Поділяємо думку Н. Романової, яка розглядає емотивну лексику як «... кодифіковану семантичну властивість слова виражати семантику емоцій»²⁹, тому відповідно така лексика може виступати в ролі емотивного тригера. У нашому дослідженні зосереджуємо увагу саме на категорії емотивних тригерів, які здатні викликати та виражати емоції через мову. Детальніше розглянемо поняття «емоційність» та «емотивність».

За словами Т. Заболотної, емотивність – це текстова категорія, підпорядкована інформативності або модальності, яка виражає емоційне ставлення адресанта (автора), його функції у тексті, дійових осіб, імовірність емоцій реального чи модельованого авторською свідомістю гіпотетичного читача щодо описуваних подій, явищ, персонажів, їхньої поведінки й аналізується за допомогою емоційно заряджених текстових маркерів³⁰. У свою чергу С. Шабат-Савка зазначає, що емоційність є відображенням поведінки суб'єкта комунікації в конкретний момент мовлення, тому

¹³ Bilanska I. P. Emotiivnist ta emotyvnist khudozhnoho opovidnoho dyskursu [Emotionality and emotiveness of artistic narrative discourse], *Aktualni problemy suchasnoi linhvistyky ta metodyky vykladannia movy i literatury* (za materialamy onlain konferentsii, provedenoï kafedroi mizhkulturnoi komunikatsii ta prykladnoi linhvistyky Navchalno- naukovoho instytutu inozemnoi filolohii Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka 6-10 liutoho 2019 r., Za red. dots. V. V. Zhukovskoi, Zhytomyr: Vydavnytstvo ZhDU im. Ivana Franka, 2019, 170 p. [in Ukrainian].

¹⁴ Melko Kh. B. *Expressiveness and emotionality as linguistic notions*, Language and literature in the multicultural space: collective monograph, S. V. Holyk, V. P. Kazarin, T. O. Kozlova, O. S. Semenets, etc, Lviv-Torun: Liha-Pres, 2019, 220 p. [in English].

¹⁵ Shabat-Savka S. T. Syntaksychni markery emotyvnosti v khudozhnomu dyskursi (kontekst «Shchodennyka strachenoï» Marii Matios) [Syntactic markers of emotivity in artistic discourse (the context of Maria Matios' Diary of the Executed)], *Zakarpatski filolohichni studii* [Transcarpathian Philological Studies], 2021, Vypusk 18, P. 85–90 [in Ukrainian].

¹⁶ Tsyntar N. V. Katehoriia emotyvnosti v anhliiskii khudozhnii literaturi XIX ta XXI stolittia (hendernyi aspekt) [The category of emotivity in English fiction of the 19th and 21st centuries (gender aspect)], *Dysertatsiia na здобuttia stupenia vyshchoi osvity doktora filosofii z haluzi znan 03 «Humanitarni nauky» za spetsialnistiu 035 «Filolohiia»*, Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka, Lviv, 2021, 249 p. [in Ukrainian].

¹⁷ Kemin U. V. Katehoriia emotyvnosti ta movni zasoby yïi eksplikatsii v khudozhnomu dyskursi Marii Matios [The category of emotivity and linguistic means of its explication in the artistic discourse of Maria Matios.], *Dysertatsiia na здобuttia stupenia vyshchoi osvity doktora filosofii z haluzi znan 03 Humanitarni nauky zi spetsialnosti – 035 Filolohiia*, Chernivetskiy natsionalnyi universytet imeni Yurii Fedkovycha, Chernivtsi, 2023, 207 p. [in Ukrainian].

¹⁸ Anne Lacheret-Dujour, Guillaume Desagulier, Mathilde de Saint-Léger, Karin Heidlmayr, Frédéric Isel. The syntactic marking of emotional intensity: Psycholinguistic evidence from French, 2023, *Lingua*. Volume 294 [in English].

¹⁹ Okulova L. Osoblyvosti vidtvorennia katehoriï emotyvnosti ukrainskoiu movoiu u khudozhnomu dyskursi (na materialakh anhliiskoi movy) [Features of reproducing the category of emotivity in Ukrainian in artistic discourse (based on English language material)], *Suchasna filolohiia* [Modern Philology], 2024, 2, P. 17–22 [in Ukrainian].

²⁰ Tiutiunyk L. Movni zasoby vyrazhennia emotyvnosti u tekstovomu mediakontenti [Language means of expressing emotionality in textual media content], *Visnyk Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy* [Bulletin of the National Defense University of Ukraine], 2024, P. 159–168 [in Ukrainian].

²¹ Kivenko, I. O., Zhylin, M. V. Spetsyfika emotsiinoho vidklyku na polikovodove povidomlennia..., op. cit., P. 77–83.

²² Bober N. M. Peculiarities of application of emotional vocabulary in English artistic dicourse (a case study of the work of O. Wild, J. Steinbeck, J. Grisham and others), *Naukovyi visnyk khersonskoho derzhavnoho universytetu* [Scientific Bulletin of Kherson State University], 2021, (1), P. 14–18 [in Ukrainian].

²³ Zhukovska A. V. Verbal and non-verbal markers of emotional intelligence in fiction: case study of The Book Thief by Markus Zusak, *Zakarpatski filolohichni studii* [Transcarpathian Philological Studies], 2023, Vypusk 29, Tom 1, P. 128–132 [in English].

²⁴ Zabolotna T. Rol verbalnykh i neverbalnykh zasobiv vyrazhennia emotsii u khudozhnomu teksti [The role of verbal and nonverbal means of expressing emotions in artistic texts], *Theoretical and didactic philology*, 2023, (36), P. 153–163 [in Ukrainian].

²⁵ Gard, G., & Lundvik Gyllensten, A. Are emotions important for good interaction in treatment situations? *Physiotherapy Theory and Practice*, 2009, 20(2), P. 107–119 [in English].

²⁶ Gard, G., & Lundvik Gyllensten. The Importance of Emotions in Physiotherapeutic Practice, *Physical Therapy Reviews*, 2000, 5(3), P. 155–160 [in English].

²⁷ Melko Kh. B. Expressiveness and emotionality as linguistic notions. Language and literature in the multicultural space..., op. cit., 220 p.

²⁸ Shabat-Savka S. T. Syntaksychni markery emotyvnosti v khudozhnomu dyskursi (kontekst «Shchodennyka strachenoï» Marii Matios)..., op. cit., P. 85–90.

²⁹ Romanova N. V. Problema emotsiinoï i emotyvnï leksyky [The problem of emotional and emotive vocabulary], *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky* [Lesia Ukrainka Volyn National University Scientific Bulletin], 2011, Rozdil II, Leksychna semantyka, 3 (ch. 2), P. 174–178 [in Ukrainian].

³⁰ Zabolotna T. Rol verbalnykh i neverbalnykh zasobiv vyrazhennia emotsii u khudozhnomu teksti..., op. cit., P. 153–163.

характеризує передусім живе, динамічне, усне мовлення, а емотивність пов'язана із намаганням мовця передати свій емоційний стан або ж по-особливому відреагувати на побачене³¹. Л. Тютюнник вважає, що емотивність передбачає навмисний вияв емоцій і певну стратегію комунікативної поведінки, оскільки застосовується з метою прогнозування ситуацій та впливу на поведінку аудиторії. З точки зору лінгвістики, емотивність є властивістю мовних одиниць як засобів вираження почуттів та емоцій, а отже охоплює усі мовні засоби їх відображення³². Тобто мова є найзручнішим каналом для дослідження емоцій, а емоційні слова є найкращим способом відображення емоційного досвіду³³.

Емоційність – це якісна психологічна ознака конкретного суб'єкта, що транслюється в тому числі через комунікативний акт³⁴. У свою чергу емотивність є лінгвістичною характеристикою слова чи речення, яка здатна здійснити емоціогенний ефект, тобто викликати у мовної особистості відповідні емоції³⁵. Емоції, як внутрішні стани, характеризуються когнітивним компонентом та суб'єктивними переживаннями, і поєднуються з фізичними або фізіологічними реакціями³⁶. Відтак, у фізіотерапевтичній практиці важливим є виявлення та заохочення вербального вираження емоцій у лікувальних ситуаціях, оскільки як негативні, так і позитивні емоції впливають та визначають подальшу поведінку пацієнта.

Середня тривалість промов на платформі TED становить приблизно 20 хв. За цей час спікер намагається використати всі можливі засоби емоційного впливу на аудиторію. Одним з таких засобів є емотивна лексика, яка використовується задля емоційного впливу, змушуючи слухача співпереживати та дослухатись до почутого. Емоційність відіграє вирішальну роль у структуруванні усних розповідей³⁷, тому важливо, щоб мовець усвідомлював значення та функціонування емотивної

лексики, коли її застосовує. Оскільки емотивність пов'язана з емоціями, то в ролі емотивних тригерів ми розглядаємо емотивну лексику, тобто лексику, що використовується на позначення чи вираження емоційних станів та може вплинути на співрозмовника.

У межах нашого дослідження було проаналізовано 10 TED-промов, присвячених темі фізичної реабілітації: R. Simpson *Inspiring Rehabilitation*³⁸, Mwape S. B. *An innovative way to support children with special needs*³⁹, S. Kiran *The future of rehabilitation*⁴⁰, Sh. Prosko *Pushing boundaries in physical therapy*⁴¹, W. Suzuki *The brain-changing benefits of exercise*⁴², J. Maguire *How play can heal your nervous system*⁴³, Cosmin Mihaiu *Physical therapy is boring – play a game instead*⁴⁴, J. Shepherd *A broken body isn't a broken person*⁴⁵, C. Wharton *The Exercise Happiness Paradox*⁴⁶, S. Phipps *Occupational Therapy and Neuroplasticity After Brain Injury*⁴⁷.

Під час аналізу ми розділили емоційно-забарвлену лексику на позитивно- й негативно-оцінені одиниці, з огляду на їхню лексико-семантичну та аксіологічну функцію в контексті виступу. Серед позитивно-забарвлених іменників, які повторювались у промовх спікерів, виокремлюємо «hope» (надія), «recovery» (одужання/відновлення), «happiness» (щастя), «joy» (радість), «journey» (подорож). Розглянемо їх більш детально.

Лексема «hope» спостерігається в 5 проаналізованих промов в 7 контекстах. Припускаємо, що цей емотивний тригер використовується, щоб викликати у слухача позитивний когнітивний стан, а саме відчуття надії. На думку Снайдера, такий позитивний мотиваційний стан, як надія, ґрунтується на наявності значущих цілей, вірі в численні способи їх досягнення і відчуття здатності зробити всі необхідні кроки⁴⁸. В TED-промовах цей іменник функціонує як психологічний каталізатор, що мотивує пацієнтів рухатися вперед протягом тривалих процесів реабілітації, де надія – це не пасивна емоція,

³¹ Shabat-Savka S. T. Syntaksychni markery emotyvnosti v khudozhnomu dyskursi (kontekst «Shchodennyka strachenoï» Marii Matios)...., op. cit., P. 85–90.

³² Tiutiunyk L. Movni zasoby vyrazhennia emotyvnosti u tekstovomu mediakontenti...., op. cit., P. 159–168.

³³ Ortony A., Clore G. L., & Foss M. A. The referential structure of the affective lexicon. *Cognitive Science*, 1987, 11, P. 341–364 [in English].

³⁴ Bober N. M. Peculiarities of application of emotional vocabulary in English artistic discourse (a case study of the work of O. Wild, J. Steinbeck, J. Grisham and others)...., op. cit., P. 14–18.

³⁵ Kemin U. V. Katehoriia emotyvnosti ta movni zasoby yii eksplikatsii v khudozhnomu dyskursi Marii Matios...., op. cit., 207 p.

³⁶ Maïa Ponsonnet. Emotional language: A brief history of recent research. *Approaches to Language and Culture (Handbook)*, De Gruyter Mouton, *Anthropological Linguistics [AL]*, 2022, P. 307–335, <https://hal.science/hal-03835591v1/documentE> [in English].

³⁷ Manuela Romano, Maria Josep Cuenca. Discourse markers, structure, and emotionality in oral narratives...., op. cit., P. 344–370.

³⁸ Simpson R. *Inspiring Rehabilitation*, TED Ideas worth spreading, URL: https://www.ted.com/talks/reagen_simpson_inspiring_rehabilitation/transcript

³⁹ Mwape S. B. *An innovative way to support children with special needs*, TED Ideas worth spreading, URL: https://www.ted.com/talks/billy_samuel_mwape_an_innovative_way_to_support_children_with_special_needs/transcript

⁴⁰ Kiran S. *The future of rehabilitation*, TED Ideas worth spreading, URL: https://www.ted.com/talks/swathi_kiran_the_future_of_rehabilitation/transcript

⁴¹ Prosko Sh. *Pushing boundaries in physical therapy*, TED Ideas worth spreading, URL: <https://www.youtube.com/watch?v=xUyX7D4kdKw>

⁴² Suzuki W. *The brain-changing benefits of exercise*, TED Ideas worth spreading, URL: https://www.ted.com/talks/wendy_suzuki_the_brain-changing_benefits_of_exercise/transcript

⁴³ Maguire J. *How play can heal your nervous system*, TED Ideas worth spreading, URL: https://www.ted.com/talks/jessica_maguire_how_play_can_heal_your_nervous_system/transcript

⁴⁴ Mihaiu C. *Physical therapy is boring – play a game instead*, TED Ideas worth spreading, URL: https://www.ted.com/talks/cosmin_mihaiu_physical_therapy_is_boring_play_a_game_instead/transcript

⁴⁵ Shepherd J. *A broken body isn't a broken person*, TED Ideas worth spreading, URL: https://www.ted.com/talks/janine_shepherd_a_broken_body_isn_t_a_broken_person/transcript

⁴⁶ Wharton C. *The Exercise Happiness Paradox*, TED Ideas worth spreading, URL: https://www.ted.com/talks/chris_wharton_the_exercise_happiness_paradox/transcript

⁴⁷ Dr. Phipps Sh. *Occupational Therapy and Neuroplasticity After Brain Injury*, TED Ideas worth spreading, URL: https://www.ted.com/talks/dr_shawn_phipps_occupational_therapy_and_neuroplasticity_after_brain_injury/transcript

⁴⁸ Snyder et al. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1991, Vol. 60, No. 4, P. 570–585 [in English].

а активний вибір. У контекстах спікерів надія постає як активна надихаюча сила, котра заохочує пацієнтів сприймати труднощі як тимчасовий стан. Наведемо декілька прикладів:

- «Our goal was to replace frustration with hope – by turning tedious rehab into something people actually enjoy.»⁴⁹
- «There is still hope. Remember that it's challenge, action, practice and evaluation that are the critical ingredients for success in occupational therapy.»⁵⁰
- «Hope is not a passive emotion. It's an active choice to believe in possibility»⁵¹.

Іменник «recovery» спостерігається в 5 серед проаналізованих промов в 14 контекстах. Поняття «recovery» є ключовим у TED-промовах, присвячених реабілітації, оскільки може викликати як негативні емоції (розуміння, що необхідність у реабілітації є наслідком негативних подій у житті), так і позитивні. Проте, медики та фахівці з охорони здоров'я, використовують термін «recovery» як загальне поняття, що стосується процесу відновлення здоров'я та благополуччя, у тому числі здатності працювати і виконувати свої обов'язки в суспільстві⁵². Використовуючи лексеми «recovery» спікери пояснюють, які труднощі можуть виникнути на шляху до одужання, та вказують на важливість комплексного підходу і своєчасного початку лікування. Це допомагає збудувати потужну трансформаційну історію, яка надихає і дає аудиторії віру в зцілення. Наведемо декілька прикладів:

- «The road to recovery and rehabilitation is a long and cumbersome one for people like this.»⁵³
- «Why couldn't therapy start immediately to address all the factors that are important in recovery.»⁵⁴
- «Armando, you will inspire millions of people from around the world with your recovery from traumatic brain injury.»⁵⁵

Іменник «happiness» фіксуємо в 3 проаналізованих промовах в 7 контекстах серед проаналізованих промов. На думку Клаудії Гаазе, щастя як позитивний емоційний тригер функціонує в ролі мотиватора. Люди стають більш вмотивованими та готові інвестувати час і зусилля для подолання перешкод на шляху до своїх цілей, частково тому, що вірять, що мають більше контролю над досягненням своїх цілей⁵⁶. Припускаємо, що спікери

використовують «happiness», щоб пояснити важливість поєднання фізичного та психологічного аспектів щастя, на які можна впливати та контролювати. Наведемо деякі приклади використання даної лексеми у промовах:

- «You see, our mood, our happiness, and our feelings of mental health are almost entirely controlled by our brain chemistry.»⁵⁷
- «You can imagine his happiness on Christmas morning when he opened up his box...»⁵⁸
- «And that is, bringing exercise in your life will not only bring more happiness, more protective life today, but it will protect your brain from incurable diseases.»⁵⁹

Наступною лексемою, що передає позитивні емоції постає «joy», яку використано в 4 проаналізованих промовах в 5 контекстах. Золтаан Кьовечеш розглядає радість як стан підвищеної енергійності, що характеризується високим рівнем активності та фізіологічного збудження⁶⁰. Вважаємо, що в своїх промовах, спікери використовують емотивний тригер «joy», щоб змусити слухача пригадати радісні моменти в житті, та мотивувати робити те, що приносить їм радість, незважаючи на складні життєві обставини. Наприклад:

- «So, my invitation to you is to tomorrow write down three things that help you experience more fun, joy, connection, flow and laughter.»⁶¹
- «Find joy in something you do and do more of it.»⁶²
- «How could it be that an event that lasts just a moment, say, the joy of your first kiss, or the moment your first child was born, can form a memory that has changed your brain, that lasts an entire lifetime?»⁶³

Важливо також виокремити іменник «journey», який часто постає в промовах як метафора. В промовах «journey» вказує на шлях або досвід, який пацієнт переживає під час проходження фізичної реабілітації. Спікер запрошує слухача доєднатися, щоб разом пройти через труднощі й успіхи. Припускаємо, що лексемі «journey» спікери використовують, щоб показати, що одужання – це тривалий процес, а не одномоментна подія з миттєвим результатом. Спостерігаємо цей іменник в 3 проаналізованих промовах в 5 контекстах:

- «Maybe this could be the journey that changes everything.»⁶⁴
- «And as we held on and we breathed as one, we knew we weren't on this journey alone.»⁶⁵

⁴⁹ Mihaiu C. Physical therapy is boring – play a game instead..., op. cit.

⁵⁰ Dr. Phipps Sh. Occupational Therapy and Neuroplasticity After Brain Injury..., op. cit.

⁵¹ Prosko Sh. Pushing boundaries in physical therapy..., op. cit.

⁵² Friedman Y. On recovery: re-directing the concept by differentiation of its meanings, *Med Health Care Philos*, 2021, Sep, 24(3), P. 389–399 [in English].

⁵³ Kiran S. The future of rehabilitation..., op. cit.

⁵⁴ Prosko Sh. Pushing boundaries in physical therapy..., op. cit.

⁵⁵ Dr. Phipps Sh. Occupational Therapy and Neuroplasticity After Brain Injury..., op. cit.

⁵⁶ Claudia Haase, Michael Poulin, Jutta Heckhausen. Happiness as a Motivator: Positive Affect Predicts Primary Control Striving for Career and Educational Goals, *Personality and Social Psychology Bulletin*, 2012, 38(8), P. 1093–1104 [in English].

⁵⁷ Wharton C. The Exercise Happiness Paradox..., op. cit.

⁵⁸ Simpson R. Inspiring Rehabilitation..., op. cit.

⁵⁹ Suzuki W. The brain-changing benefits of exercise..., op. cit.

⁶⁰ Kóvcses Z. Joy. An exercise in the description of emotion concepts, *GrazerLinguistische Studien*, 1990, 33/34, P. 153–164 [in English].

⁶¹ Maguirethe J. How play can heal your nervous system..., op. cit.

⁶² Wharton C. The Exercise Happiness Paradox..., op. cit.

⁶³ Suzuki W. The brain-changing benefits of exercise..., op. cit.

⁶⁴ Mwape S. B. An innovative way to support children with special needs..., op. cit.

⁶⁵ Shepherd J. A broken body isn't a broken person..., op. cit.

• «I want to take you on a journey with a patient I worked with at Rancho.»⁶⁶

Однак в TED-промовах, присвячених темі фізичної реабілітації, спікери також використовують іменники, що постають негативними емотивними тригерами. Серед досліджених промов такими повторювальними іменниками стали «pain» (біль), «problem» (проблема), «injury» (травма), «accident» (нещасний випадок) та «stress» (стрес). Іменники «pain» та «stress» використовуються на позначення однойменних емоцій, інші ж асоціюються або можуть викликати негативні чи неприємні емоції.

У сфері реабілітаційного відновлення спікери часто застосовують слово «pain», щоб створити контраст з подальшим одужанням. Цю лексему відносимо до негативно-забарвленої лексики, оскільки біль є негативним відчуттям, а саме неприємний сенсорний та емоційний досвід, пов'язаний з фактичним або потенційним пошкодженням тканин⁶⁷. Вважаємо, що спікери використовують цей емотивний тригер, щоб показати фізичну, психологічну та емоційну природу болю. Біль подається як неминуча, але продуктивна частина шляху до одужання, яка розкриває внутрішню силу людини. Спостерігаємо лексему «pain» в 5 проаналізованих промовах в 7 контекстах:

- «I incorporated that into my program as well and that also helped me manage my pain.»⁶⁸
- «The hippocampus – or pain actually produces brand new brain cells»⁶⁹.
- «This is down to an increase in the production of endorphins, a type of neurotransmitter responsible for relieving pain and stress.»⁷⁰

Вважаємо, що іменник «injury» теж виступає тригером негативних емоцій, оскільки спонукає пригадати деталі подій, що спричинили цю стресову ситуацію. Цей емотивний тригер вживається у 5 TED-промовах загальною кількістю 14 контекстів. Його вживання пов'язане з тематикою болю, втрати фізичних або психічних можливостей, а також викликів, які постають перед людиною після травматичного досвіду. Припускаємо, що у контексті публічних виступів, особливо тоді, коли мова йде про особистий досвід відновлення, вживання такої лексики допоможе активувати емпатію слухачів, викликати співчуття та співпереживання, а також мотивувати на подолання труднощів. Наводимо деякі приклади:

• «Seven months later, he would be diagnosed with cerebral palsy, a nonprogressive brain injury.»⁷¹

• «After an injury, if you've had one, it can make you almost feel useless.»⁷²

• «You will inspire millions of people from around the world with your recovery from traumatic brain injury.»⁷³

Іменник «problem» часто використовується у TED-промовах для позначення складних або критичних ситуацій. У 5 промовах в 7 контекстах він ілюструє емоційне напруження та допомагає спікерам акцентувати увагу на перешкодах, викликах або недоліках фізичної чи психологічної реабілітації:

• «So here's somebody who's had a stroke who's 40 years old has had this problem for five years his prediction his trajectory of recovery is quite different from somebody else who's also 40 years old who's also had this problem for five years»⁷⁴.

• «Poor muscle tone and impaired balance are the number one cause of falls, so reversing these problems through targeted exercise will help...»⁷⁵

• «Frontal lobe, which is associated with reasoning, planning, speech, movement, emotions and problem solving.»⁷⁶

Лексема «accident» виступає тригером негативних емоцій, оскільки часто стає відправною точкою особистої історії з негативними наслідками та асоціюється не тільки з травмами, які потребують фізичної реабілітації, але і летальними випадками. Іменник «accident» простежується в 4 промовах у 8 контекстах та, ймовірно, використовується спікерами на позначення раптової, травматичної події, яка різко змінює перебіг життя:

• «He had a loss of body function control and he had an accident.»⁷⁷

• «I was airlifted from the scene of the accident by a rescue helicopter to a large spinal unit in Sydney.»⁷⁸

• «His mother, the most important person in his life, did not survive the accident.»⁷⁹

Іменник «stress» виконує роль емоційного тригера в 4 промовах у 6 контекстах, де він вживається як маркер психоемоційного напруження. Стрес – це сукупність захисних фізіологічних реакцій у відповідь на вплив різних несприятливих факторів⁸⁰. Стрес порушує регуляцію імунних реакцій, що в свою чергу уповільнює одужання та шкодить здоров'ю⁸¹. Вважаємо, що лексема «stress» використовується

⁶⁶ Dr. Phipps Sh. Occupational Therapy and Neuroplasticity After Brain Injury..., op. cit.

⁶⁷ Raja SN, Carr DB, Cohen M, Finnerup NB, Flor H, Gibson S, Keefe FJ, Mogil JS, Ringkamp M, Sluka KA, Song XJ, Stevens B, Sullivan MD, Tutelman PR, Ushida T, Vader K. The revised International Association for the Study of Pain definition of pain: concepts, challenges, and compromises, *Pain*, 2020, 161(9), P. 1976–1982 [in English].

⁶⁸ Prosko Sh. Pushing boundaries in physical therapy..., op. cit.

⁶⁹ Suzuki W. The brain-changing benefits of exercise..., op. cit.

⁷⁰ Wharton C. The Exercise Happiness Paradox..., op. cit.

⁷¹ Mwape S. B. An innovative way to support children with special needs..., op. cit.

⁷² Prosko Sh. Pushing boundaries in physical therapy..., op. cit.

⁷³ Dr. Phipps Sh. Occupational Therapy and Neuroplasticity After Brain Injury..., op. cit.

⁷⁴ Kiran S. The future of rehabilitation..., op. cit.

⁷⁵ Mihaiu C. Physical therapy is boring – play a game instead..., op. cit.

⁷⁶ Dr. Phipps Sh. Occupational Therapy and Neuroplasticity After Brain Injury..., op. cit.

⁷⁷ Simpson R. Inspiring Rehabilitation..., op. cit.

⁷⁸ Shepherd J. A broken body isn't a broken person..., op. cit.

⁷⁹ Dr. Phipps Sh. Occupational Therapy and Neuroplasticity After Brain Injury..., op. cit.

⁸⁰ Shapar V. B. Suchasnyi tlumachnyi psikhologichnyi slovnyk [Modern Explanatory Psychological Dictionary], X.: Prapor, 2007, 640 p. [in Ukrainian].

⁸¹ Seiler, A., Fagundes, C.P., Christian, L. M. The Impact of Everyday Stressors on the Immune System and Health, In: Choukèr, A. (eds) Stress Challenges and Immunity in Space. Springer, Cham, 2020, P. 71–92 [in English].

спікерами, щоб пояснити психологічну та фізіологічну природу стресу, та може бути керований за допомогою певних лікувальних методик. Прикладами використання цієї лексеми є:

- «Research shows us that stress can actually delay healing and that yoga breathing methods and meditation can help decrease that stress response.»⁸²

- «When we start to face stresses, the first thing that will happen is that vagal brake will just come off a little bit...»⁸³

- «Neuroplasticity was that play whether you have a mental health condition such as depression anxiety post-traumatic stress disorder or you or a family member has had a stroke or you were born with a condition...»⁸⁴

В цілому, частоту вживання позитивної лексики було виявлено у 21 промові в 38 контекстах, а негативної – у 23 промовах в 42 контекстах. Як бачимо, частота вживання негативної лексики превалює, що корелює з класифікацією Екмана, де серед 6 базових емоцій, більшість є негативними, а саме: *гнів, огида, страх і смуток* є негативними емоціями; *щастя* – позитивна; та емоція *здивування*, яка може бути як позитивною, так і негативною, залежно від того, яку мету переслідує подія, що викликає здивування⁸⁵. На думку Стейн і Трабассо (1992)⁸⁶, базові емоції пов'язані з досягненням мети, а саме: в щасті мета досягається або підтримується, у смутку людина не здатна досягти або підтримувати своє прагнення до здійснення мети, у гніві людина втрачає мету, а в страху відбувається очікування невдачі в досягненні мети. Щоб викликати такі емоції спікери використовують наявні мовні засоби, серед яких емотивна лексика.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Емоції тісно пов'язані з досягненням або втратою мети, що визначає їхню роль у комунікації і вплив на поведінку. Аналіз 10 TED-примов, присвячених реабілітації, показав, що емотивна лексика може виступати в ролі позитивних («hope», «recovery», «happiness», «joy», «journey») та негативних («pain», «injury», «accident», «problem», «stress») тригерів. Позитивні емотивні тригери використовуються для створення мотиваційного, надихаючого наративу, підтримки віри в одужання і подолання труднощів. Негативні емотивні тригери допомагають створити контраст та викликати співчуття, вказуючи на труднощі та виклики, з якими стикаються пацієнти в процесі реабілітації. Частота вживання негативної лексики переважає, що відповідає класифікації базових емоцій за Екманом, де більшість емоцій мають негативний характер,

Отже, емоційно-забарвлена лексика у TED-промовах виконує важливу роль у передачі суб'єктивно-оцінного бачення проблеми, оскільки надає промовам емоційної виразності, сприяє глибшому розумінню позиції мовця та його ставлення до порушеної проблеми. Використання негативно- та позитивно-забарвленої лексики не тільки інформує, а й мотивує слухачів досягнути певних результатів у лікуванні, вказуючи на реальні приклади із життя.

Перспектива подальших досліджень полягає у виявленні стратегій для посилення емоційного зв'язку між спікером і аудиторією шляхом цілеспрямованого використання мовних засобів.

Стегніцька Любов – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Буковинського державного медичного університету. Сфера наукових інтересів: термінологія, лексикологія, лексикографія, когнітивна лінгвістика, лінгводидактика.

Stegnitska Liubov – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor at the Department of Foreign Languages, Bukovinian State Medical University. Research interests: terminology, lexicology, lexicography, cognitive linguistics, linguodidactics.

Нікіфорчук Жанна – доктор філософії (спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки), старший викладач кафедри іноземних мов Буковинського державного медичного університету. Сфера наукових інтересів: особливості професійної англомовної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти; використання інноваційних педагогічних технологій в процесі викладання іноземної мови; сучасні методи викладання іноземної мови.

Zhanna Nykiforchuk – Doctor of Philosophy (specialty 011 Educational, Pedagogical Sciences), Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages, Bukovinian State Medical University. Research interests: peculiarities of professional English language training for future specialists in higher education institutions; use of innovative pedagogical technologies in the process of teaching foreign languages; modern methods of teaching foreign languages.

Якимчук Віра – викладач кафедри іноземних мов Буковинського державного медичного університету. Коло наукових інтересів: комунікативна лінгвістика, комунікативні стратегії і тактики, медійний дискурс, політичний дискурс, TED Talks.

Yakymchuk Vira – Lecturer at the Department of Foreign Languages of Bukovinian State Medical University. Research interests: communicative linguistics, communicative strategies and tactics, media discourse, political discourse, TED Talks.

Received: 15.05.2025

Advance Access Published: June, 2025

© L. Stegnitska, Z. Nykiforchuk, V. Yakymchuk, 2025

⁸² Prosko Sh. Pushing boundaries in physical therapy..., op. cit.

⁸³ Maguirethe J. How play can heal your nervous system..., op. cit.

⁸⁴ Dr. Phipps Sh. Occupational Therapy and Neuroplasticity After Brain Injury..., op. cit.

⁸⁵ Ekman P. Basic emotions..., op. cit., P. 45-60.

⁸⁶ Stein N. L., & Trabasso, T. The organisation of emotional experience: Creating links among thinking, language, and intentional action. Cognition and Emotion, 1992, 6 (3–4), P. 225-244 [in English].